

MAGNETSİZ ŞEHİRLER
Türkiye’de Kentlerin Dönüşümü

MAGNETSİZ ŞEHİRLER

Türkiye’de Kentlerin Dönüşümü

Editörler

ALEV ERKİLET - YUNUS ÇOLAK

ilem
KİTAPLIĞI



YAYIN NO: 1783
İLEM Kitaplığı No: 23
Araştırma No: 7
ISBN : 978-605-320-690-3
© 1. Basım, Eylül 2017

ilem
KİTAPLIĞI
ilem.org.tr

nobel
nobelyayin.com

MAGNETSİZ ŞEHİRLER - Türkiye'de Kentlerin Dönüşümü

Editörler: Alev Erkilet - Yunus Çolak



Copyright 2017, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 20779

Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti'ne aittir. Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Genel Yayın Yönetmeni: Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-

Sayfa Tasarımı: Tarkan Kara -erdal@nobelyayin.com-

Kapak Tasarımı: Furkan Selçuk Ertargin

Kapak Görseli: © undrey - Fotolia.com

Baskı ve Cilt: Hazar Reklam Matbaacılık Sertifika No.: 26482

Kazım Karabekir Cad. 7/56-57 İskitler / Ankara

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

Erkilet, Alev., Çolak, Yunus.

MAGNETSİZ ŞEHİRLER - Türkiye'de Kentlerin Dönüşümü / Alev Erkilet-Yunus Çolak

1. Basım, VI+266 s., 135x195 mm

Kaynakça var, dizin yok.

ISBN 978-605-320-690-3

1. Şehircilik 2. Kentleşme 3. Kentsel Dönüşüm

Genel Dağıtım: ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.

Sipariş: -siparis@nobelyayin.com-

Telefon: +90 312 278 50 77 - Faks: 0 312 278 21 65

e-satış: www.nobelkitap.com - esatis@nobelkitap.com

Bilgi: www.atlaskitap.com - info@atlaskitap.com

Dağıtım: Alfa, Arasta, Final, Prefix ve TK Dağıtım



NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD ŞTİ.

Ankara Büro: Mithatpaşa Cad. No.: 74/4 Kızılay ANKARA

Tel: +90312 418 20 10 Faks: +90312 418 30 20

Rasimpaşa Mah. Rıhtım Cad. Nemlizade Sok. Güleriyüz Apt.

No:9 Daire:3 Kadıköy / İSTANBUL Tel-Faks: +90216 418 20 10

nobel@nobelyayin.com - www.nobelyayin.com



İÇİNDEKİLER

Türkiye’de Kentlerin Dönüşümü Atölyesi ve Magnetsiz Şehirler Kitabının Hikâyesi	1
<i>Alev Erkilet</i>	
Kamusal ve Mahrem Arasındaki Çatışma: Osmanlı Toplumunda Ötekileştirme ve Kamusal Ahlak Mekânı Olarak Mahalle	17
<i>Ahmet Yusuf Yüksek</i>	
Modern Kentsel Mekânlar ve Mahalle -Güvenlikli Siteler ile Mahallenin İşlevsel Kıyası-	39
<i>Ömür Nihal Karaarslan, Faruk Karaarslan</i>	
İşlevini Yitirmiş Sanayi Alanlarının (Brownfield) Dönüşümünde Uluslararası Yaklaşımlar ve Türkiye İçin Öneriler: Bursa Kenti Üzerinden Bir Değerlendirme	69
<i>Gökçen Kılınç Ürkmez</i>	
-Avara Konaklar- Turizm Odağında Taraklı Kasabası’nda Dönüşüm Dinamikleri	111
<i>Yunus Çolak</i>	
Evsizliğin, Kentsel Yoksulluk Bağlamında Değerlendirmesi: İstanbul Örneği	145
<i>Meryem Küçük</i>	
Çeperin de Çeperi: Yeni İstanbul’da Ulaşım Ağları ve İkamet	181
<i>Rumeysa Çavuş</i>	

Ulus Ölçeğinden Küresele Malatya’da Kentleşme Biçimi <i>Elif Merve Gürer</i>	207
Kentte Sınırların Toplumsal Hayat Açısından İncelenmesi İstanbul–İstinye Örnek Alan Çalışması <i>Özlemnur Ataol-Akpınar</i>	233
Yazarlar	261

Türkiye’de Kentlerin Dönüşümü Atölyesi ve Magnetsiz Şehirler Kitabının Hikâyesi

Türkiye’de Kentlerin Dönüşümü Atölyesi: Amaçlar, Katılımcılar, Etkinlikler

2014 yılının Bahar döneminde, İLEM Toplum Çalışma Grubu bünyesinde yürütülen ihtisas programı kapsamında Türkiye’de Kentlerin Dönüşümü başlığını taşıyan bir atölye çalışması yaptık. Bu atölyenin amaçlarından biri, “şehircilik” genel başlığı altında toplanabilecek alanlarda çalışan ve disiplinler arası fikir alışverişine ve üretime yatkın olan genç akademisyenleri bir araya getirmektir. Atölye kapsamında hem okumalar ve tartışmalar yaptık, hem nitel araştırmalar hem de özellikle Tarihi Yarımada’ya geziler gerçekleştirdik. Katılımcılar, istişare ve fikir alışverişleri sonucunda birlikte kararlaştırdığımız konu başlıkları çerçevesinde çalışmalarını yürüttüler. Aradan geçen iki yıllık zaman zarfında atölye ekibi olarak, sınıf ortamı dışında da vakit geçirdik, yemek yedik, sohbet ettik, fikir alışverişlerini sürekli kılmaya çalıştık. Nihai amacımız, okumalardan ve araştırmalardan edinilen verileri genç arkadaşların makaleleriyle katıldığı bir kitap formatında okuyuculara sunabilmektir. Öngördüğümüzden daha uzun bir zaman almış olsa da bu kitap ile nihai amacımızı gerçekleştirmiş ve atölyemizi tamamlamış oluyoruz.

Atölyeye sosyoloji, şehir planlama, mimarlık, siyaset bilimi, tarih ve iktisat gibi farklı disiplinlerde kentle ilgili çalışmalar yapan,

çoğunluğu yüksek lisans bir kısmı da doktora aşamasında bulunan genç arkadaşlar katıldı. Onlar yanında fiilen sahada çalışmakta olan harita mühendisi arkadaşlar da vardı; bilgi ve birikimlerini bizimle paylaştılar ancak iş, tayinler ve diğer sorumluluklar nedeniyle kitaba kendi metinleriyle katılmaları maalesef mümkün olmadı. Fatih Kafalı & İbrahim Taşdemir’i bu bağlamda zikretmek isterim. Bu ürüne fikri paylaşımlarla yaptıkları katkı için kendilerine teşekkür ediyorum. Onlar dışında kalan diğer bazı katılımcılar da izleme ve tartışma süreçlerinde aktif olarak yer aldıkları atölyenin nihai ürününe yazılarıyla katılamadılar. Aralarından özellikle Esra Ay’ı anmak isterim, kitabın isim annesi odur. Çok anlamlı bulduğum ve kitabın derdini mükemmel ifade ettiğini düşündüğüm bu isim için Esra’ya teşekkür ederiz.

Atölye kapsamında gerçekleştirdiğimiz çalışmaların ürünlerini kamuyla paylaşmanın yollarından biri de seminerlere katılmak ve sunumlar yapmaktır. Bu bağlamda bizim için anlamlı olan bir etkinliğe de katılma fırsatı bulduk. Türkiye’de Kentlerin Dönüşümü atölyesinin bazı çıktılarını, Kent Araştırmaları Enstitüsü’nün 11-13 Mayıs 2016 tarihleri arasında İTÜ’de gerçekleştirdiği II. Uluslararası Kent Araştırmaları Kongresi’nin bize ayrılmış özel oturumunda dinleyicilerle paylaştık. Oturumumuz *Küreselleşme Sürecinde Yerelde Dönüşüm Dinamikleri* başlığını taşıyordu. Bu oturumda ben “Kentsel Dönüşümün Toplumsal Maliyetleri” başlığı altında atölye çalışmalarımızın üstüne temellendiği ana çerçeveyi dinleyicilerle paylaştım. Yunus Çolak “Yerelin Dönüşümü Dönüştürmesi: Taraklı’da Aktörler” başlıklı sunumuyla, Elif Merve Gürer “Ulus Ölçeğinden Küresele Malatya’da Kentsel Dönüşüm” başlıklı sunumuyla, Melike Toprak ise “Anadolu Coğrafyasını Yerelden Çıkarmak” başlıklı sunumuyla oturuma katıldı. Bu açıdan, atölye çalışmaları sırasında üretilen metinlerden en azından bir kısmını akademik kamuyla paylaşma imkânını bulmuş olduk.

Atölyenin Hareket Noktası ve Temel Hassasiyetleri Nelerdi?

Tasarlanma ve gerçekleşme sürecini yukarıda kısaca özetlemeye çalıştığım atölyenin yaslandığı bazı temel ilkeler var. Bunlara kısaca değinmek, kentsel süreçlere hangi çerçeveden yaklaştığımızı biraz daha netleştirecektir. Kitapta yer alan yazıların her biri bu ilkelere doğrudan gönderme yapmıyor ancak atölye çalışmaları boyunca bu temel kabul ve ilkelerin izdüşümlerini yakalamaya çalıştığımızı söyleyebilirim. Bu ilkeleri dört başlık altında toplayabiliriz: Kentsel süreçlere değer merkezli ve bütünselci yaklaşmak; kentsel müdahalelerin yoksullaştırıcı etkilerini dikkate almak, fiziksel müdahaleler ve tahliyeler nedeniyle temel insan haklarına yönelik ihlallerin sıradanlaşmakta ve içselleştirilmekte olduğuna dikkat çekmek; müdahalelerle birlikte “ev/yuva” algısının değişimine ve yabancılaşmaya işaretle yaşam alanlarının ve konutun gösteriş tüketiminin nesnesi haline gelmesi süreçlerini irdelemek. Sırayla ve kısaca bu başlıklarla ne kastettiğimizi açıklamak isterim.

Kentsel Süreçlere Değer Merkezli ve Bütünselci Yaklaşmak:

Kent, yalnızca mimarinin ya da planlama yaklaşımlarının konusu olan bir gerçeklik değildir. Kentlere dönük her üretimi ya da mimar/plancı müdahalesini çeşitli toplumsal nedenler çerçevesinde anlamak ve toplumsal etki ve maliyetleri çerçevesinde değerlendirmek de gerekir. Bu açıdan bakıldığında, değerlerin analize katılması ayrı bir önem taşımaktadır. Örneğin, Osmanlı kentlerinde ve mahallelerinde karşımıza çıkan mekân kullanımının, sosyal yardımlaşma ve dayanışma pratiklerinin birçoğu, dinsel temaların kentsel dışavurumları olarak değerlendirilebilmektedir. *Osmanlı mahallesinin çok-kültürlü, çok-dilli, çok-etnikli, çok-sınıflı hatta pek çok örnekte çok-dinli olması* (en azından farklı dinlere mensup kişilerin kent mekânında

karşılaşma, alışveriş yapma manasında bir temas içinde olmaları) İslami değer ve hükümlerin mekânda dışlaşmış olmasının bir sonucudur.

Osmanlı mahallelerinin tipik mekânlarından biri olan konaklara, gündelik hayat içinde girip çıkan ve evin sakinleriyle adeta bir ortakyaşarlık ilişkisi içinde bulunan pek çok kesim vardı. Bunların evin sahibinin servetinden pay aldıklarını, ondan istifade ettiklerini söylemek yanlış olmaz. Akrabalar, komşular, çocuklar, çalışanlar ve konağa çeşitli hizmetler sunan kişilerden ve esnaftan oluşan bu kategori, düğünlerinde, özel günlerinde, bayramlarda ikramlarla ağırlanır, hediyelerle sevindirilir, desteklenirlerdi. Osmanlı son dönem ve Cumhuriyet ilk dönem edebiyatında bu ve benzeri pek çok örneğe rastlamaktayız. Ahmet Hamdi Tanpınar’ın *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*’nde hikâye ettiği İstanbul Süleymaniye’de bulunan Abdüsselam Efendi konağı yukarıdaki değerlendirmelerin eşsiz örneklerinden birini sunmaktadır. Dahası, Osmanlı mahallesinde yoksul ve zengin evlerinin aynı mekânda yan yana oluşu, gelir ve servetin bir sosyal-mekânsal ayrış(tır)ma nedeni olmadığını, ekonomik tabakalaşmanın getto benzeri tecrit edici ve dışlayıcı pratiklere yol açmadığını söylememize imkân vermektedir. Bu açıdan, bugünün kentlerinde karşı karşıya bulunduğumuz kendinden farklı olandan korkma, onları ötekileştirme, kentsel mekânda “öteki”lerle karşılaşma ihtimallerini ortadan kaldırmaya çalışma ve bu nedenle de *mekânsal ayrışma ve tecridi* savunma tutumunun, modernleştirici müdahalelerin sonuçları olduğu söylenebilir. Lakin kentsel örüntüler zaman içinde kendi etki alanlarını yaratarak kent sakinlerini daha hızlı bir modernleşme döngüsünün içine de sokmaktadır. Bir başka deyişle, etkiler karşılıklıdır. Modernist/modernleştirici müdahaleler kenti dönüştürmekte, dönüşen kent de kendi pratik ve değerleri ile kentlileri modernleştirmektedir. Velhasıl, kentleri hangi değerleri dışlaştırdıkları bakımından incelemek başlı başına anlamlı bir inceleme konusudur ve gereklidir.

Kentsel Müdahalelerin Yoksullaştırıcı Etkilerini Dikkate Almak:

Atölye çalışmalarında genel ilkeler düzeyinde nazara alınan bir husus da kentsel müdahalelerin toplumsal maliyetlerinin incelenmesi olmuştur. Kentler ve mahalleler modernleşme ve kapitalizme eklenme sürecinde birinci ilke de vurguladığımız sosyal dayanışmacı ve paylaşımcı ağlardan mahrum kalmaktadır. Küresel kentler hiyerarşisinde bir yer edinme çabası içinde bulunan İstanbul da bu sürecin etkilerini yaşamaktadır. Üretim kentinden hizmet kentine geçiş sürecinde, *sanayisizleştirme (de-industrialization)* ile birlikte göçle gelmiş ve eğitim/meslek sahibi olmayan kitlelerin iş bulma ve kente tutunma imkânları ortadan kalkmaktadır. Bu durumun kentsel yoksulluğu devredilebilir olmaktan (nöbetleşe yoksulluk) çıkararak kalıcı yoksulluk haline dönüştürdüğü hatta giderek bir *sınıf-altı olma (under-class)* riski doğurduğu yönündeki tespitlere katılıyor ve özellikle kentsel tahliye ve yerinden etme uygulamalarının yoksul bireyleri mahallenin katkılarından yoksun bırakmak suretiyle bu yoksulluğu pekiştirdiği varsayımının altını çiziyoruz. Kitapta yer alan ve saha araştırmalarına dayanan iki makale bu yöndeki tespitlere yeni bulgular eklemektedir. Meryem Küçük’ün evsizlerle ilgili yazısı, mahalle ve aile/akraba/komşu desteğinden yoksun kalmanın bireyleri evsizliğe sürüklemesine dair zengin örnekler içeriyor. Rümeysa Çavuş’un yazısı da kent merkezinden uzaklaştırma yönündeki uygulamaları tartışmaya açmasıyla bu alana somut katkılar sağlayacağını umduğumuz yazılar arasında yer alıyor. Ancak kentsel müdahalelerin yoksullaştırıcı etkilerini sadece ekonomik faktörler üzerinden okumayı da yetersiz buluyor; modernleşmenin getirdiği zihinsel değişimlerin ve İslami değerlerin kent pratiğinden ve mekânından uzaklaşmasının da bu süreci etkilediği hususunun altını çiziyoruz.

Kentsel müdahalelerin yoksullaştırıcı etkilerini sadece gelir ve servet dağılımı üzerinden ele almakla yetinmeyip siyasal modernleşmenin kültürel ve etnik/dini çeşitliliği ortadan kaldırarak yol

açtığı bir başka yoksullaşmaya daha atıfta bulunmaya çalışıyoruz. Bu bağlamda, ulus devletin inşası sürecinde kentlerin çok-kültürlü, çok-etnikli ve çok-dinli yapısını kaybetmesini ve zorunlu nüfus hareketlerini de içine alacak biçimde tek kültürlü hale getirilmeye çalışılmasını da kentsel müdahalelerin yoksullaştırıcı etkileri arasında değerlendiriyoruz. Elif Merve Gürer’in makalesi, Malatya örneği üzerinden bu hususa kısaca da olsa değiniyor.

Kente Yönelik Fiziksel Müdahaleler ve Tahliyeler Nedeniyle Temel İnsan Haklarına Yönelik İhlallerin Sıradanlaşmakta ve İçselleştirilmekte Olduğuna Dikkat Çekmek:

Bu bağlamda özellikle, konut ve barınma hakkı, sahillere ve denize erişim hakkı ve çevre hakkı ile mülkiyet hakkı üzerinde duruyor; kültürel mirasın korunması evrensel hak ve sorumluluğunu da bu bağlamda ele almak gerektiğini düşünüyoruz. Söz konusu başlıkları kısaca izah etmek gerekirse şunları söyleyebiliriz:

- *Tahliyeler nedeniyle konut ve barınma haklarının ihlali:* Merve Akı, BM-HABITAT Zorla Tahliyeler Konusunda Danışmanlar Kurulu’nun (AGFE) Türkiye Temsilcisi Cihan Uzunçarşılı Baysal ile yaptığı bir söyleşiyi 16.Eylül.2011’de “AGFE Perspektifinden “Barınma Hakkına Derinlemesine Bakış 2” başlığıyla yapı.com.tr’de yayınlamıştı. Baysal, bu söyleşide 1991’de yazılan ve yaşamaya elverişli konut hakkının ölçütlerini belirleyen 4 numaralı Genel Yorumdan bahsetmektedir. Ona göre, *elverişli konut hakkının ihlali*, “bu alanlarda yaşayan insanların rızaları olmaksızın evlerinden tahliye edilmeleri ve bu gidişata karşı hukuki başvuru yollarına ulaşamamaları ve bunun da ciddi bir sorun olarak gündeme gelmesi” demektir. Dahası, *elverişli konut hakkının ihlali*, sadece ev ve mahallelerden çıkartılma ile sınırlı kalmamakta; alanda barınamayıp evini satmak zorunda kalmak

da zorla tahliyenin bir türü olarak ele alınmaktadır. Baysal’a göre, 1996’da İstanbul’da gerçekleştirilmiş olan HABITAT II Konferansından çıkan İstanbul Deklarasyonu da *elverişli konut hakkı* ölçütlerini esas almış iken (Akı, 2011), Sulukule, Ayazma ve Bezirganbahçe örnekleri elverişli konut hakkının ihlaline yol açan örnekler olarak literatüre geçmiştir.

- *Kapalı ve kapılı* toplulukların, sitelerin yaygınlaşması oranında *dışlayıcı (exclusionary) mekân kullanımlarının* ortaya çıkması, bu bağlamda sahillere, denize, ormanlara *erişimin engellenmesi*, kamunun bu hakkının kısıtlanarak doğaya erişimin sadece site sakinlerinin kullanabileceği bir ayrıcalığa dönüşmesi ve bunun da *korku siyaseti* ve *kriminalleştirme* dolayısıyla güvenlik ve çocuk yetiştirmek için uygun ortam sağlama gerekçesiyle meşrulaştırılması üzerinde durulması gereken diğer toplumsal maliyetler arasındadır. Kitabın eş-yazarlarından Özlemnur Atalol-Akpınar’ın sınırlara/sınır çizmeye ilişkin makalesinin tam da bu bağlamda değerlendirilmesi gerektiği söylenebilir.
- Büyük projelerin içerdiği kalkınma vurgusu, çevreye verdikleri zararların göz ardı edilmesine yol açmakta, ormanların, su kaynaklarının, tarım alanlarının zarar görmesi söz konusu olmakta ve bu da iklimsel etkiler yaratmaktadır. Mega projelerin uygulandığı alanlarda yaşayan kent sakinlerinin kendilerini doğrudan etkileyecek *kararlara katılma hakkının* devre dışı kalması; insan hakları tartışmaları çerçevesinde ele alınan önemli başlıklarda hak bilincinin geliştirilememesi ya da gerilemesi söz konusu olmaktadır.
- Büyük dönüşüm projelerinde temel hak olarak mülkiyetin göz ardı edilmesine yol açan düzenlemelerden biri de *Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki 6306 sayılı Kanun*’un Uygulama Yönetmeliğinde yapılan değişiklikler olmuştur. Ekim 2016’da yürürlüğe giren ve Bakanlar Kurulunu kentsel dönüşümde söz sahibi haline getiren değişikliklerle, Kurula yapı stokunun % 65’inin depreme dayanıksız ve ruh-

satsız olduğu bölgelerin *riskli alan* olarak belirleme yetkisi verilmiştir. Bu yetkilerin, ada ve bölge ölçeğinde dönüşümlerin önünü açtığı, her binadan ayrı ayrı olmak üzere beton kalitesini ölçen numune alım mecburiyetini ortadan kaldırdığı ve mülk sahiplerinin konutlarının geleceği hakkındaki görüş ve kararlarının herhangi bir öneminin kalmadığı öne sürülmektedir. Bu durum, birinci kuşak insan haklarından biri olarak mülkiyet hakkının dönüşüm ve yenileme müdahaleleri karşısındaki konumu hakkında fikir vermektedir.

- Kalkınma ve koruma perspektiflerinin karşı karşıya gelmesi durumunda, tarihsel alanların ve *kültürel mirasın korunması* meselesinin bir inşaat sorunu olarak algılanma riski ortaya çıkmaktadır. Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun’un Uygulama Yönetmeliğinde yapılan değişikliklerle “Kültür ve Tabiat Varlıkları Kanunu kapsamına giren taşınmazlarda da kentsel dönüşüm yapılabilir” olması bu bağlamda zikredilebilecek örneklerden biridir. Tarihsel bölgelerin özellikle de İstanbul Tarihi Yarımada’nın cazip konumu, küresel kent hedefi çerçevesinde dönüştürülmesi yönündeki beklentiler ve bölgeyi üst gelir seviyesindeki kullanıcıların ihtiyaçları doğrultusunda dönüştürme eğilimi, mülkiyet (ve kullanıcı) haklarını dışlayan yasal değişikliklerle bir araya geldiğinde, *somut olan ve olmayan kültürel mirasın* korunmasını giderek zorlaştırmaktadır.

Müdahalelerle Birlikte “Ev/Yuva” Algısındaki Değişim ve Yabancılaşmaya İşaretle Yaşam Alanlarının ve Konutun Gösteriş Tüketiminin Nesnesi Haline Gelme Süreçlerini İrdelemek:

Kentsel müdahalelerle birlikte, mekân ve konutun *değişim değerinin kullanım değerinin yerine geçmesiyle* nitelenen bir yabancılaşma sözcüğü olmaktadır. Kazanç merkezli bakışın tüm mekân ve konut

kullanımlarında kendisini göstermesi, birinci ilkede altını çizmeye çalıştığımız müdahalelerin modernleştirici ya da kapitalizme eklemleyici etkileri açısından oldukça somut bir örnek oluşturmaktadır. Bugün *kapalı-kapılı* yerleşmelerin ve rezidansların kullanım değerinin geri planda kalması ve daha ziyade “ihtişam” ve “lüks” vurgusu ile pazarlanmakta oluşları da bu bağlamda zikredilebilecek örnekler arasındadır ve üzerinde durulmayı gerektiren önemli bir değişime işaret etmektedir. Veblen’den bu yana konutun gösteriş tüketiminin nesnesi olduğunu bilmekteyiz; ancak konut bugün kullanım değerinden ve yuva olarak anlamından hızla soyutlanmakta; sahibinin statüsünün pekiştirici olarak işlev görmeye ve getirim açısından değerlendirilen bir yatırım konusu olmaya başlamaktadır. Konut ve sitelerin lüks olmakla, kapalı (dışlayıcı-*exclusionary*) olmakla, büyük/geniş olmakla nitelenmesi, topyekûn modernleşme ve kapitalistleşme süreçlerinin kentsel mekân algılarına, kullanımlarına ve kentsel ilişkilere de yansımaya başladığının birer göstergesidir. Trendler böyle devam ettiği sürece bu yansıma zihniyetlerde daha belirleyici etkiler bırakacaktır. Mekân ve konutun İslami manasından uzaklaşmakta oluşunun, üzerinden izlenebileceği başlıklardan biri de budur. Yunus Çolak’ın “Avara Konaklar” başlıklı yazısının, bir kasaba halkının kaplıca turizmi üzerinden kapitalist değer örüntülerine nasıl eklemelenmekte olduğunu gösteren çeşitli verileri içermesi hasebiyle, bir de bu başlık çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğini ayrıca hatırlatmak isterim.

İbni Haldun *Mukaddime*’nin IV. Bölümünün “İslam ümmetindeki binalar ve meskenler kendi kudretlerine ve daha evvelki hanedanlıklara nispetle azdır” başlığını taşıyan alt bölümünde, İslam dininin “bina inşaatında aşırı derecede ileri gitmeye ve bu hususta itidale riayet etmeden müsrifçe harcamalar yapmaya mani” olduğunu belirtmektedir. Ona göre, Hz. Ömer, daha önce kamıştan evlerde oturan Kufeliler bir yangın sonrası şehri taştan inşa etmek üzere kendisinden izin istemeye geldiklerinde, onlara “yapın ama hiçbir kimse üç odadan fazla ve geniş ev yapmasın, binaların yüksek oluşu konusunda yarışa

girilmesin; siz sünnetten ayrılmayınız ki, devlet (hâkimiyet ve iktidar) da sizden ayrılmasın” demiştir. Süleyman Uludağ tercümesinin konuyla ilgili 649-650. sayfalarında Hz. Ömer’in hiç kimsenin evini “belli ve münasip miktardan yüksek yapmaması” yönündeki ısrarı üzerinde durulmakta ve münasip olanın ölçüsü de “israf derecesine yaklaştırmayan ve itidal haddinden çıkarmayan miktar” olarak ifade edilmektedir. Ancak İbni Haldun’un da belirttiği gibi, toplumda dinin etkisi azaldıkça bu sınırlar aşılmaya başlamış, Müslümanlar bu ölçülere uymayı terk ettikçe de toplumsal hayatta “mülkün ve refahın tabiatı” hâkim olmuştur. Bundan kasıt çöküşün başlamasıdır. *Mukaddime*’nin “hadaret, umranın gayesi ve ömrünün nihayeti olup onun çöküşünü haber verir” başlıklı alt bölümünde yukarıdaki ölçütlere ilaveler yapılmış ve bir şehre “yemişi ve faydası bulunmayan ağaçların sadece süs ve manzara için dikilmesi” de şehirlerin çöküşünün bir diğer alameti olarak değerlendirilmiştir. Çünkü bu bitkiler refahın bir göstergesidirler. Refah durumu ise, obezite, gösteriş tüketimi, rahata ve zevklere aşırı düşkünlük gibi özelliklerin ortaya çıkması nedeniyle kentte ve devlette yükselmenin durduğuna, çöküşün başladığına işaret eder. Kentsel dönüşümün en belirgin özelliklerinden biri, yıkılan evlerin bahçelerindeki meyve ağaçlarının toprak kullanımını maksimize etmek amacıyla kesilmesi, bahçelerin küçülmesi ve ağaçların yerini “yemişi ve faydası olmayan” çimin ve bahçe düzenlemesinin almasıdır. Başlı başına bu değişim bile, İbni Haldun’un analizleri çerçevesinde irdelenmeyi hak eden önemli bir göstergedir.

Yukarıda sıralanan ilkeler sadece entelektüel birer analiz konusu değildir. Kent atölyesi, kentsel yaşamın kalitesinin yükseltilmesi, toplumsal adalet, eşitlik ve katılımın artırılması, yoksulluğun azaltılması gibi pek çok konunun aynı zamanda insanca yaşamının asgari gerekleri olduğu ve kentsel sorunlara dair analizlerin eylemsel sonuçları bulunması gerektiği kabulüne yaslanmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, kitapta yer alan makaleler hem toplumsal politika yapıcıların hem de kentin sakinleri olarak bizlerin bu konularda ne yapmamız gerektiğine dair ipuçlarını da içinde barındırmaktadır.

Kitapta Neler Var?

Kitapta şu an okumakta olduğunuz editöryel çerçeve yazısı dışın-da dokuz yazarın sekiz makalesi yer alıyor. İlk yazı, genç bir tarihçi tarafından kaleme alındı. **Ahmet Yusuf Yüksek**’in yazısı “Kamusal ve Mahrem Arasındaki Çatışma: Sosyal Uyum ve Kamusal Ahlak Mekânı Olarak Osmanlı’da Mahalle” başlığını taşıyor. Kentin ve mahallenin Osmanlı döneminden bugüne doğru ele alınmasının, hem kronolojik açıdan hem de değişim öncesi durumu daha iyi anlamak bakımından yararlı olacağını düşündüğümüz için bu yazıyı başa aldık. Yüksek bu makalede Osmanlı erken modern kent mekânındaki mahremiyet algısını, mahremiyetin nasıl sınırlandırıldığını ve bu sınırlamada etkili olan sosyal ve hukuksal aktörlerle, dinamikleri inceliyor. Kadı sicil kayıtlarında yer alan hukuki örnekler üzerinden kenardakilerin, ötekileştirilmişlerin ya da “marjinal” olarak nitelenen toplumsal kesimlerin hikâyesini anlatmaya çalışıyor. Kadınlar ve bekâr odalarında kalan göçmen erkekler (bekârlar, bekâr uşakları) söz konusu olduğunda, korunması gereken bir değer olarak mahremiyetin, hukuki araçlar kullanılarak nasıl delinebildiğini irdeliyor. Böylece, toplumsal uzlaş ve oydaşımların ahlak ve hukuk normlarıyla bu normların uygulanma biçim ve koşulları üzerinde ne denli belirleyici bir etkiye sahip olduğunu da göstermiş oluyor.

Ömür Nihal & Faruk Karaarslan’ın ortaklaşa kaleme aldıkları “Modern Kentsel Mekânlar ve Mahalle: Güvenlikli Siteler ile Mahallenin İşlevsel Kıyası” başlıklı yazıda, modernleşmeyle birlikte mahallede yaşanan dönüşüm tartışılmaktadır. Yazarlara göre, modernleşmeyle birlikte mahallenin sosyal, kültürel, siyasal hayatta ve kent coğrafyasında sahip olduğu merkezî rol ve işlevlerde bir daralma yaşanmıştır. Mahallenin geçmişte sahip olduğu işlevlerden bazıları ortadan kalkarken, bunların yerine legal ya da illegal yapı ve işlevler, tampon görevi gören bazı kentsel mekânlar ortaya çıkmıştır. Makale, mahallenin toplumsallaşma, dayanışma ve güvenlik/huzur sağlama yönündeki işlevlerinin izini bugünkü kentsel yapılar üzerinden sür-

mekte ve bunların bir karşılaştırmasını yapmaktadır. Yazarlar, kendi deneyleriyle, “geleneksel mahallenin ortadan kalkması sonrasında sosyal hayatta meydana gelen boşlukları modern kent mekânlarının ne ölçüde doldurduğu” sorusuna cevap aramaktadırlar.

Gökçen Kılınç Ürkmez “İşlevini Yitirmiş Sanayi Alanlarının (Brownfield) Dönüşümünde Uluslararası Yaklaşımlar ve Türkiye İçin Öneriler: Bursa Kenti Üzerinden Bir Değerlendirme” başlıklı yazısında, sanayi alanlarının dönüşümünde ekonomik, sosyal ve çevresel faktörlerin bir arada ele alınması ve “sürdürülebilir kentsel gelişme stratejilerinin” göz önünde bulundurulması gerektiğinin altını çizmektedir. Ürkmez’e göre, gelişmiş ülkelerdeki projelerin pek çoğunda çevresel risklerin ortadan kaldırılması öncelikli meselelerden biridir. Ancak bu hassasiyetin yüklediği ekstra maliyet ve zaman kayıplarının telafisi için kamu desteği gerekir. Türkiye’de ise özellikle kent merkezinde bulunan alanlarda getirim (rant) baskısı söz konusu olmakta ve spekülatif uygulamalarla karşı karşıya kalınmaktadır. Ürkmez, Bursa’da planlama aşamasında olan ya da gerçekleştirilmiş projeleri bu temel saptamalar ışığında ele alarak, önümüzdeki dönemde ne tür stratejiler geliştirilebileceğini tartışmaktadır.

Kitabın dördüncü yazısı olan “Avara Konaklar: Turizm Odağında Taraklı Kasabasının Dönüşüm Dinamikleri” başlıklı yazı **Yunus Çolak** tarafından kaleme alınmıştır. Sakarya’nın Taraklı ilçesinde sermayeye bağlı dönüşüm süreçlerini ve bunların olası etkilerini tartışmaktadır. Taraklı, Çolak’ın da belirttiği gibi, tarımdan hizmetler sektörüne yönelmekte oluşu doğa/tarih turizmi için değerlendirilmesi gereken bir yöre olarak algılanmaya başlanması nedeniyle önemli değişimlere gebe dir. İlçe dışından gelen sermaye gruplarının öncülüğünde gerçekleşen kaplıca tatil köyü projeleri, bir yavaş şehir (*citta slow*) olan Taraklı’yı ulusal ve uluslararası ağlarla bütünleştirmiştir. Bu bağlamda, kasabanın yaşadığı “değer artışı”, kazandığı yeni çehre ve dönüşüm süreçlerine ilişkin kalıp yargıların yereldeki karşılığının ne olduğu gibi temel bazı sorulara cevap bulma ihtiyacı

ortaya çıkmıştır. Bu sorulara cevap arayan Taraklı çalışmasında kavramsal çerçeve “kırsal soylulaştırma” olarak belirlenmiş ve katılımlı gözlem ve yüz yüze mülakat teknikleri kullanılarak bir saha araştırması gerçekleştirilmiştir. Bu, kaplıca devre mülklerinin Taraklı üzerindeki etkilerinin ortaya çıkmasından önce yapılmış bir ilk çalışmadır. Zaman içinde yeni saha araştırmalarıyla sürecin izlenmesi, dönüşümün ve soylulaştırmanın etkileri konusunda daha kapsamlı sonuçlara varmamıza katkıda bulunacaktır umudundayız.

Kitabın beşinci yazısı **Meryem Küçük**’ün “Evsizliğin Kentsel Yoksulluk Bağlamında Değerlendirilmesi: İstanbul Örneği” başlıklı yazısıdır. Küçük, bu yazıda kent çalışmalarında son zamanlarda öne çıkan kent yoksulluğu meselesinin ekonomik, sosyal ve kültürel faktörler açısından bir analizini yapıyor. Sınıf-altı tartışmalarının, yeni kent yoksulluğu ve evsizlikle ilişkisine dair bir çerçeve çiziyor. Küçük, Türkiye’de evsizliğe ilişkin genel durumu ve bu alanda yapılmış olan araştırmaları kısaca değerlendirdikten sonra, İBB Darülaceze Müdürlüğü’nün kış aylarında soğuk hava koşullarından korunmaları amacıyla evsizleri topladığı Zeytinburnu Spor Kompleksi Barınma Evi’nde gerçekleştirdiği nitel araştırmanın sonuçlarını değerlendiriyor. Bu araştırma, sosyoloji alanında evsizlerle ilgili ilk çalışmalardan biri olması hasebiyle de önem taşımaktadır. Bu nedenle Küçük’ün yazısının kent yoksulluğu, sınıf-altı ve evsizlikle ilgili literatüre önemli bir katkı sağlayacağını düşünüyorum.

Rümeysa Çavuş “Çeperin de Çeperi: Yeni İstanbul’da Ulaşım Ağları ve İkamet” başlıklı yazısında, İstanbul’da yürütülen kent içi ulaşım projeleri ile eş zamanlı olarak devam eden kentsel dönüşümü ve “çeperde oluşan ucuz konutların cazibe mekânı oluş serüvenini” ele alıyor. Yazara göre, kentin çeperindeki bu “uygun” konutlara doğru göç edenler (çalışan nüfus), zamanla bu konutların ulaşım ağlarıyla merkeze yakınlaştığı yönündeki söylemin yarattığı değer artışı nedeniyle “çeperin de çeperine” göç etmeye başlamaktadırlar. Makale, İstanbul’un çeperinde bulunan konut alanlarını cazip kılan

raylı ulaşım ağlarına ve/veya bunlara dair vaatlere odaklanmakta ve çalışan nüfusun merkezden tahliyesi bağlamında kentsel ayrışmayı irdelemektedir. “Kentte ev sahibi olma söylemi” ve kentsel politikalar çerçevesinde bunun mümkün olup olmadığı da bu makalenin sorgulamaya çalıştığı meseleler arasında sayılabilir. Yüz yüze mülakat tekniğiyle elde edilen verilere dayanan ve görsel materyallerle desteklenen bu yazıda, çalışan nüfusun ulaşım kolaylığı vaatleriyle kentin çeperine yığılması sorunsallaştırılmaktadır.

Elif Merve Gürer “Ulus Ölçeğinden Küresele Malatya’da Kentleşme Biçimi” başlıklı yazısında modern şehirciliğin şehirlerin geçirdiği evrelerden biri olduğu saptamasından hareketle kentlerin üç evresini tanımlamakta ve Malatya örneğinde bu evrelerin izini sürmektedir. Gürer’e göre, şehirlerin geçirdiği evrelerden birincisi, “aidiyet temelli modern öncesi şehir yapısı”dır ve temel özelliği de farklı etnik ve dini grupların bir arada yaşamasıdır. İkinci evre, modernleşme politikalarıyla birlikte “üretim ilişkisi ve ulusa katkısı bakımından farklılaşan grupların yaşadığı şehir” evresidir. Üçüncüsü ise modern sonrası evredir. Modern sonrası evrede, kimlik mekân beğenisi ve tercihlerinde görünür hale gelir. Gürer, bu üç evre çerçevesinde Malatya kentinin dönüşümünü ve daha özelde de Malatya’da kentsel dönüşümü, Şirket İşhamı, TOKİ Beydağı yerleşkesi, Sümerbank Pamuklu Dokuma Fabrikası, Tekel Tütün Fabrikası ve Fahri Kayahan Bulvarı örnekleri üzerinden okumaya çalışmaktadır.

Özlemnur Ataol-Akpınar “Kentte Sınırların Toplumsal Hayat Açısından İncelenmesi: İstanbul-İstinye Örnek Alan Çalışması” başlıklı yazısıyla kitaba özgün katkılardan birini yapmıştır. Yazara göre, insanlar “güven içerisinde özel ilişkilerini sürdürmek” için sınırlara ihtiyaç duyarlar. Makale bu sınırları, sosyal arka planıyla birlikte incelemekte ve bunların kent üzerindeki sosyo-mekânsal etkilerine değinmektedir. Bir yandan gündelik hayatta karşılaştığımız sınırların neden ve nasıl oluştuklarına cevap aranmakta, diğer yandan da sınırların birey ve toplum üzerindeki pozitif ve negatif

etkileri tespit edilmeye çalışılmaktadır. Bu açıdan yazının toplumsal ve mekânsal olmak üzere iki boyut içerdiği söylenebilir. Yazar kuramsal tartışmalardan hareketle, İstanbul’un İstinye semtindeki konut alanları üzerinden haritalama yöntemi ile özgün bir çalışma gerçekleştirmiştir. Bu çalışma, sınırların kent mekânında yoğun biçimde kullanılmasının yarattığı dezavantajlı durumları sorunsallaştırmaktadır. Bu açıdan gelecekte daha sık tartışacağımız konulardan birine dair iyi bir giriş metnidir.

Yetenekli genç arkadaşlarımla emeklerinin ürünü olan bu kitabın kentle ilgilenen herkes için yararlı olmasını temenni ederim.

Alev Erkilet

Yazarlar

Ahmet Yusuf Yüksek

Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler ve Tarih bölümlerinden çift anadal lisans derecesine sahiptir. 2013 yılında aynı üniversitenin Tarih Bölümü'nde yüksek lisans programına başladı. 2013-2016 yılları arasında St. Andrews Üniversitesi bünyesinde yürütülen Avrupa Araştırma Konseyi (ERC)'nin finanse ettiği "Anadolu'nun İslamlaşması: 1100-1500" adlı araştırma projesinde araştırma asistanı olarak görev yaptı. 2014-2016 yılları arasında İstanbul Şehir Üniversitesi, Şehir Araştırmaları Merkezi'nde TÜBİTAK destekli "Osmanlı Şehir Tipolojileri ve Atlası: 1450-1700" adlı araştırma projesinde araştırmacı olarak çalıştı. New York Eyalet Üniversitesi-Binghamton Tarih bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Alev Erkilet

1962 Ankara doğumludur. İlk, orta ve lise öğrenimini TED Ankara Koleji'nde tamamladı. 1983'te Hacettepe Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nü bitirdi. Yüksek lisans (1985) ve doktorasını (1996) araştırma görevlisi olarak çalıştığı aynı bölümde tamamladı. Bu dönemde DPT'nin Özel İhtisas Komisyonlarında ve Aile Araştırma Kurumu için yapılan "Metropolde Kariyer Meslekleri ve Aile Yapısı Temelinde Yaşama Tarzları" başlıklı araştırmada görev aldı. Bölümlerin-

den birini yazdığı araştırma raporu 1997 yılında yayımlandı. 1997-2000 yılları arasında Kırıkkale Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde yardımcı doçent olarak çalıştı. 2006-2007'de İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Tarihi Yarımada Koruma Amaçlı Kentsel Tasarım Projesi'nin sosyolojik araştırmalarını yürüttü. Aynı yıl ASAGEM için yapılan "Medya Profesyonellerinin ve Medyanın Aile Algısı" araştırmasında görev aldı. Bu araştırmanın raporu 2008 yılında yayımlandı.

Erkilet, 2012-2016 tarihleri arasında sırasıyla Kırklareli Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde, Sakarya Üniversitesi İletişim Tasarımı ve Medya Bölümü ile Şehir ve Bölge Planlama Bölümlerinde, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde görev yapmıştır. Halen İstinye Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde görev yapan Erkilet'in Ortadoğu'da Modernleşme ve İslami Hareketler, Ele Geçirilemeyen Toprak Kuzey Kafkasya, Eleştirelilikten Uyuma, Toplumsal Yapı ve Değişme Kuramları, Mazlum Doğu'nun Mağrur Çocukları, Kenti Dinlemek: Kültürel Miras, Kentsel Ayrışma ve Yoksulluğa Dair Yazılar, İstanbul Halkının Dilencilik Olgusuna Bakış Açısı (İ. Coşkun ile birlikte) olmak üzere yedi kitabı, çeşitli kitap ve dergilerde yayınlanmış makaleleri bulunmaktadır.

Gökçen Kılınç Ürkmez

1997 yılında İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nden mezun oldu. Yüksek lisans derecesini 2000 yılında İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nden (MFBE-Şehir Planlama) ve doktora derecesini 2006'da İTÜ'den (FBE-Şehir Planlama) aldı. Bir süre İ.Y.T.E. Mimarlık Fakültesi'nde araştırma görevlisi, ve Aydın ve İstanbul Bayındırlık ve İskân Müdürlüklerinde şehir plancısı olarak görev yaptı. 2008-2012 yılları arasında Erciyes Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nde yardımcı doçent olarak çalıştı. 2004 yılında Rotterdam'da Erasmus University Institute for Housing and Urban

Development Studies’de kent merkezlerinin dönüşümü üzerine lisansüstü çalışmalarda bulundu, 2011 yılında ziyaretçi araştırmacı olarak gittiği University of Pittsburgh’da işlevini kaybeden sanayi alanlarının dönüşümü üzerine araştırmalar yaptı. Halen Bursa Teknik Üniversitesi, Doğa Bilimleri, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümünde doçent olarak görev yapmaktadır. Başlıca çalışma alanları; kentleşme, kentsel yönetimler, planlama etiği ve sanayi alanlarının dönüşümüdür.

Elif Merve Gürer

Lisansını Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümünde tamamladı. Lisans eğitiminden sonra bir süre kentsel dönüşüm, yüksek yapı ve alışveriş merkezleri gibi projelerde yer aldı. Pratikte teori arası farkı deneyimledikten sonra İstanbul Üniversitesi’nde uzaktan sosyoloji eğitimi almaya başladı. Yüksek lisans eğitimine Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi’nde Mimarlık kürsüsünde başladı. Halen Modernite ve Müzecilik alanında tez çalışmalarına devam etmekte ve özel sektörde şantiye sahalarında mimar olarak mesleğini sürdürmektedir.

Faruk Kararslan

Selçuk Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde lisans hayatını tamamladıktan sonra, aynı üniversitede “Entelektüelliğe Eleştirel Bir Yaklaşım: Aliya İzzetbegoviç Örneği” adlı çalışmasıyla yüksek lisans, “Modern Dünyada Toplumsal Hafıza ve Dönüşümü” adlı çalışmasıyla da doktoraasını tamamladı. Halen Erciyes Üniversitesi Sosyoloji Bölümü’nde öğretim görevlisi olarak çalışmalarına devam etmektedir.

Meryem Küçük

1988 Rize doğumludur. İlk, orta ve lise öğrenimini İstanbul’da tamamladı. 2011’de Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyoloji Bölümü’nü bitirdi. 2011 yılında Sakarya Üniversitesi Sosyoloji Bölü-

mü'nde araştırma görevlisi olarak çalışmaya başladı. 2012'de aynı üniversite ve bölümde yüksek lisansa başladı. 2014'te "Kent Yoksulluğu ve Evsizlik (İstanbul-Zeytinburnu Spor Kompleksi Barınma Evi Örneği)" adlı çalışması ile yüksek lisansını tamamladı. 2014-2015 tarihleri arasında yaklaşık bir yıllık İngiltere/Londra Middlesex Üniversitesi Sosyal Politikalar Araştırma Merkezi'nde (Social Policy Research Centre) ziyaretçi araştırma görevlisi olarak çalıştı. 2015'te Sakarya Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde doktora başladı ve halen aynı bölümde/üniversitede görev yapmaktadır. İlgi alanları; Kadına Yönelik Şiddet, Kent Yoksulluğu ve Evsizliktir.

Ömür Nihal Karaarslan

1985 yılında Hatay'da doğdu. 2008 yılında Selçuk Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Lisans eğitimini tamamladı. 2012 yılında aynı üniversitenin sosyal bilimler enstitüsünde "Modern Kent Mekanlarında Mahallenin Konumu" başlıklı Yüksek Lisans tezini tamamladı. İki çocuk annesi olan Karaarslan, özel bir vakıfta sosyoloji dersleri yürütmekte ve muhtelif dergilerde akademik metinler yazmaktadır.

Özlemnur Ataol-Akpınar

1986 yılında İstanbul'da doğdu. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nden 2010 yılında mezun olduktan sonra, 2013 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimari Tasarım Programını "İstinye'de Sosyal ve Mekânsal Açından Sınır İncelemesi" başlıklı tez ile tamamladı. Halen Yıldız Teknik Üniversitesi, Mimari Tasarım programında doktora çalışmalarına devam etmektedir. İlgi alanları; kamusal alan kullanımları ve araştırma yöntemleri, kamusal hayat, akıllı şehirler, sosyal sürdürülebilirlik olarak sıralanabilir.

Rumeysa Çavuş

1988 İzmir doğumludur, ilk orta ve lise eğitimini aynı şehirde tamamlamıştır. Sosyoloji lisans dönemi boyunca kent sosyoloji alanı-

na ilgi duyarak “İstanbul Başakşehir” özelinde yayınlar ve sunumlar yapmıştır. Ardından Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesinde Genel Sosyoloji ve Metodoloji Yüksek Lisans programına kabul almıştır. Lisans döneminde kent sosyolojisi alanına yönelik olan ilgisi yerini mekan sosyolojisine bırakmıştır. Böylece yüksek lisans tezi iktidar dolayısıyla mekanların birey ve nüfusların yaşamını düzenlemesi üzerine yoğunlaşmıştır. Değişen bu ilgisi ile yüksek lisans tezini “Mekanı Düzenlerken Yaşamı Düzenlemek: Sular Vadisi Örneği” olarak tamamlamıştır. Şimdi ise yine Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Genel Sosyoloji ve Metodoloji Doktora Programında çalışmalarına devam etmektedir. Rumeysa Çavuş’un doktora döneminde ilgisini çeken başlıklar canlıların sınıflandırılması meselesi üzerinden iktidar ilişkileri, “hayvan”, “hayvan”nın sergilenmesi pratiği olarak ise son dönem hayvanat bahçelerini konu edinmiştir. Doktora tezinde ise hayvan meselesini mekan ile beraber düşünmeyi hedeflemektedir.

Yunus Çolak

Lisansını İstanbul Bilgi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Enformatiği ve Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Kamu Yönetimi Alanında tamamladı. Yüksek Lisansını Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı Kentsel Dönüşüm ve Planlama bilim dalında hazırladığı, Planlamada Adil Kent Yaklaşımı Çerçevesinde Kentsel Dönüşüm Uygulamaları başlıklı tezi ile bitirdi. Hâlen, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehircilik Doktora programına devam etmekte ve Kırklareli Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü’nde araştırma görevlisi olarak çalışmaktadır.

